

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

X. Ex vnione hypostatica non fluxisse communicatione[m] Idiomatum
realem respectu naturarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

naturis. Sed est realis quidem, sed respectu hypostasis vtriusque naturæ, non autem respectu ipsarum naturarum, ut expressè docent Patres. AMBROSIVS lib. 2. de fide, cap. 4. Augustinus lib. 1. de Trinitate, cap. 13. Cyrillus in defensione anathematis, & Damascenus lib. 3. cap. 4. ubi dicit, idiomata communicari nihil esse aliud, quàm proprietates vtriusque naturæ applicari communi hypostasi, & proinde ipsis naturis in concreto, quia concreta nomina pro supposito accipi possunt, licet formaliter naturas significant.

Itaque rectè dicimus, Deus est natus ex Virgine, passus, mortuus, &c. quia Deus accipi potest pro quolibet supposito diuino, & proinde pro supposito secundæ personæ, quod est simul diuinum & humanum. Quod suppositum verè & realiter est Deus, & verè & realiter est homo, & proinde verè & realiter est natus ex Virgine, passus, mortuus, &c. Pari ratione rectè dicimus, Christus homo est omnipotens, æternus, ubique, &c. quia, homo, in concreto stat pro supposito humano. In Christo autem suppositum diuinum & humanum vnum est, & cum sit diuinum, consequenter est omnipotens, æternus, & ubique, &c. Quæ omnia facilè probari possunt, sed quia perspicuitatis primò agemus de idiomatibus in generalitèr, secundò in particulari de Vbiquitate.

CAPVT X.

Ex vniõne hypostatica non fluxisse communicationem idiomatum realem respectu naturarum.

DITVR non communicari realiter attributa, ue idiomata vnius nature alteri nature, ex hypostatica vniõne, PRIMO docent sacra Concilia. Nam in Concilio CHALCEDONENSI act. 1. legitur: Salua vtriusque natura proprietate, & in vnam concurrente personam, &c. Quod idem habetur in Concilio act. 4. & 17. In Concilio Martini Papæ, can. 9. & in epistola S. Leonis ad Flavianum. PRAETEREA in Concilio V. act. 17. & in Concilio Martini Papæ, can. 10. 11. 12. & sequentibus definitur contra Monothelitas, in Christo non solum deas esse

esse naturas cum suis proprietatibus, sed etiam duas existere voluntates & operationes inconfusas. DENIQUE in epistola AGATHONIS Papæ, quæ recitatur in Concilio VI. act. 4 & à toto Concilio approbatur, habemus, in Christo omnia esse duplicia, id est, naturas, proprietates, voluntates, operationes, sola excepta substantia, quæ est una; & ibidem additur, duas inconfusas naturas colligi ex naturalibus earundem naturarum proprietatibus. Ex quo sequitur, etiam proprietates manere inconfusas & distinctas.

Ex his colligimus, multis modis erroneam esse aduersariorum sententiam. Nam PRIMO, si communicantur verè & realiter propria vnus naturæ alteri naturæ, & contra, ergo non manent distinctæ & inconfusæ proprietates. Quomodo enim manent distinctæ, si humana natura habet diuinæ, & diuina natura habet humanas proprietates? ITEM, si communicantur, ergo non sunt amplius proprietates, sed communitates. Quomodo enim est proprium, quod est factum commune? ITEM, proprietates harum naturarum, vt plurimum sunt impossibiles, vt est esse creatum & increatum, finitum & infinitum, vbique & non vbique; ergo si diuina natura recipit humanas proprietates, cogitur amittere suas: & si humana recipit diuinæ, cogitur amittere suas. Quomodo ergo saluis proprietatibus facta est incarnatio?

Meritò itaq; S. AVGVSTINVS serm. 191. de tempore, qui est 3. de Trinitate, ita loquitur: *Illorum quoq; execramur similiter blasphemiam, qui nouo sensu asserere conantur, à tempore accepta carnis, omnia quæ erant Diuinitatis in hominem demigrasse: & rursum quæ humanitatis erant, in Deum esse transfusa, & quod nulla vnquam hæresis ausa est dicere, vincatur, hac confusione & itaq; exinanita esse substantia, & Deitatis, scilicet, & humanitatis, & omisso proprio statu in aliud esse mutata.*

Ad hæc respondere conatur aduersarij: & primùm BRENTIVS lib. de maiestate Christi hominis dicit, Conciliū Chalcedonense tantum loqui de proprietatibus essentialibus, quæ non possunt tolli sine abolitione essentiæ, non autem loqui de accidentibus, quales sunt esse in loco, esse corruptibile, &c.

At

At hæc solutio aliquid dicit ad tertiam consequentiam, ad primam & secundam nihil. Præterea nec tertie satisficit. Nam esse finitæ potentie, & maiestatis, & virtutis, sunt proprietates inseparabiles à creatura. Contrariæ enim arguunt infinitam essentiã; ergo tribuere humanitati, quæ creatura est, & finita, infinitam potentiam, & infinitam maiestatem, ita vt nõ solùm sit in toto mundo, sed etiam possit replere infinitos mundos, vt potest Deitas, est planè tollere ab humanitate essentielles eius proprietates. Hoc autem ipsi dicunt; nam Christi humanitatem volunt esse verè omnipotentem, & vbique, eo modo quo est DEVS, qui quidem non solùm est in toto mundo, sed etiam posset actu replere infinitos mundos.

Præterea ex hoc vltèrius sequitur, duo esse in mundo omnipotentia, immensa, & infinita, nimirum Deitatem & humanitatem CHRISTI. Hoc autem est contra Symbolum Athanasij, & contra omnes Scripturas. Nec possunt respondere, vnã esse omnipotentiam, infinitatem, & immensitatem duarum illarum naturarum, sicut vnã est trium diuinarum personarum. Nam omnipotentia, & infinitas, arguuntur esse eadem immensitas & omnipotentia Deitatis & humanitatis CHRISTI, nisi sit eadem essentia vtriusque nature, sicut est eadem essentia trium personarum. Atq; ita semper dicitur, vt confundantur nature in Christo.

AUCTORES Concordiæ in repetitione articulorum controuersorum, art. 8. & Kemnitius libro de duabus nature, cap. 21. & 22. & 23. docent, proprietates humanitatis non communicari re ipsa Diuinitati, & proinde naturam diuinam manere illam. Deinde addunt, diuinas proprietates communicari re ipsa humanitati, sed Deo non tolli; nec illi communicantur per gratiam, sicut ex conjunctione anime & corporis non sunt proprietates corporis eæ, quæ in anima habitans, omnia in illo & per illud operatur.

Addit KEMNITIVS similitudinem ferri candentis, quæ dicitur vt supra diximus, vsus est Origenes lib. 2. de principiis, cap. 6.

& Basilius orat. de Natali Domini. Qua similitudine existimat Kemnitius apertissimè declarari, quomodo ista communicatio fiat salvis vtriusque naturæ proprietatibus.

At neque hæc solutio sufficiens est. PRIMO, quia si proprietates humanæ non tribuuntur Diuinitati, sequitur non esse mutuam communicationem idiomatum, quod est contra omnes veteres, & præcipuè contra Damascenum lib. 3. cap. 4. Quid, quod hac ratione coguntur discedere à suo Luthero, qui apertè docuit Diuinitati tribuenda quæ dicuntur de passione Domini?

SECUNDO, non est verum, omnia omnino Deum operari per carnem. Nam actiones saltem immanentes, vt intelligere, & velle diuinum, non erant, nec sunt per carnem. Item excitatio carnis CHRISTI à mortuis non fuit per carnem, sed per Spiritum Dei, Rom. 8.

TERTIO, non omnia Dei attributa consistunt in operatione externa, vt planum est de Simplicitate, Infinitate, Sapientia, Potentia, Bonitate, ergo etiamsi Deus omnia opera exteriora per carnem operaretur, non propterea communicasset illi sua attributa. Præterea, etiamsi omnia omnino Deitas per humanitatem ageret, & attributa omnia in actione consisterent, adhuc non posset dici, humanitas omnipotens, omnisapiens, omniiuusta, &c. Nec enim epitheta causæ principalis conueniunt instrumento: alioqui cum quis doctè & sapienter scriberet, calamus doctus & sapiens diceretur.

Deniq; ipsa similitudo animæ & corporis est contra ipsos. Nam anima non communicat corpori suas veras proprietates, neq; corpus animæ. nō enim corpus intelligit, discurret, deliberat, quæ sunt propria animæ; neque è contrario anima currit, sedet, esurit, sitit, quæ sunt propria corporis. Et præterea anima tota est in capite, & tamen eadem tota est in pede, vbi non est caput, & contra.

Similitudo quoq; ferri candentis nihil Kemnitium iuuat, immò imperitum planè ostendit. Ait enim Kemnitius, igne communicare ferro suam ipsius vim vrendi & lucendi, non per informationem, sed per vñionem, qua ferrum penetratur ab omni parte ab igne; & addit, ferrum adhuc retinere suas proprietates, id est, naturalem duritiem, nigrorem, frigus,

gus, licet non appareant. At profectò qui hæc dicit, caret sensu. Nam remotis miraculis & præstigijs, calor, & frigus, durities, & mollities, candor, & nigror si non apparent & sentiuntur, non sunt. At quis vnquam vidit in ferro candente nigrorem? quis sensit frigus? quis duritiem diceret esse in ea re, quæ flectitur instar ceræ.

At, inquit Kemnitius, si remoueatur ignis, apparebit nigredo, frigus, durities, ergo etiam antea erant. Respon-
DEO, remoto igne à ferro, paulatim recedere calorè, & candorem ferri, quæ non solùm ab igne in ferro producebatur, sed etiam conseruabantur. Itaque cùm iterum caute in ferro frigus & nigredo, nõ apparet quod latebat, sed redit quod abierat.

Præterea, quale paradoxum est, quòd ignis penetret totum ferrum, non per calorem productum, sed per seipsum, & quòd ferrum luceat, & urat, non per calorem acceptum ab igne, sed per illum ipsum qui est in igne; Nam hoc modo substantia ignis sine vllò miraculo penetrabit aliam substantiam, quòd non faciunt, nisi diuina virtute corpora penetrat, vt S. Thom. docet in 4. sent. d. 44. q. 2. artic. 2. Et præterea, quantumuis intimè penetraret ferrum ab igne, conuenientiam erit verum dicere, ferrum urit, aut lucet, nisi ipsum ferrum sit affectum qualitatibus sibi inhærentibus calori & lucis; sed dicere oportebit, ignis, qui est in ferro, urit, & lucet. Adde, quòd in ferro candenti non cernitur ea communicatio idiomatum, quæ cernitur in incarnatione: quænam dicimus, ferrum esse ignem, & ignem esse ferrum: quemadmodum dicimus, Deum esse hominem, & hominem esse Deum.

Neque obstat, quòd Patres hac similitudine vtantur, enim non volunt ostendere hac similitudine communicationem idiomatum, nec totum incarnationis mysterium, sed vnã eius conditionem, quomodo videlicet per incarnationem nõ lædatur Diuinitas, & multùm perficiatur humanitas. Vt enim ignis in ferro non nigrescit, nec frigescit, nec consumitur rubigine, ita, &c. Atque hæc de attributis in genere.

¶

CAPIT